

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 712/14-9

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnoga suda Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Melite Božičević Grbić i Žarka Dundovića kao članova vijeća uz sudjelovanje sudske savjetnice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. S. F. i dr. zbog kaznenog djela iz čl. 291. st. 2. Kaznenog zakona, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika, opt. S. F. i opt. P. T. podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 19. rujna 2014. broj K-111/12, u sjednici održanoj 10. svibnja 2016., u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Mirte Kuharić, branitelja opt. S. F., mr. sc. R. M., odvjetnika iz Z. i branitelja opt. P. T., M. U., odvjetnika iz Z.,

r i j e š i o j e:

Prihvaćaju se žalbe državnog odvjetnika, opt. S. F. i opt. P. T., ukida se prvostupanjnska presuda i predmet vraća prvostupanjnskom sudu na ponovno suđenje pred potpuno izmijenjeno vijeće.

Obrazloženje

Prvostupanjnskom presudom Županijskog suda u Zagrebu proglašeni su krivima opt. S. F. i opt. P. T. zbog kaznenog djela iz čl. 291. st. 1. i 2. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11, 144/12; dalje u tekstu: KZ/11) i na temelju čl. 291. st. 2. KZ/11 osuđeni su na kaznu zatvora u trajanju jedne godine i dva mjeseca svaki te im je na temelju čl. 57. KZ/11 izrečena djelomična uvjetna osuda na način da se od kazne na koju je svaki optuženik osuđen izvršava sedam mjeseci, a preostali dio kazne u trajanju sedam mjeseci se neće izvršiti ako optuženici u roku od četiri godine od pravomoćnosti presude ne počine novo kazneno djelo.

Na temelju čl. 1. st. 4. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem („Narodne novine“ broj 145/10; dalje u tekstu: ZOPOIK) u vezi s čl. 77. KZ/11 utvrđeno je da novčani iznos od 1.986.165,31 kuna predstavlja imovinsku korist koja je kaznenim djelom pribavljena trgovačkom društvu „F. i.“ d.o.o., a iznos od 1.988.443,39 kuna predstavlja imovinsku korist koju je opt. P. T. ostvario kaznenim djelom, za koje novčane iznose je utvrđeno da su imovina Republike Hrvatske te je trgovačkom društvu „F. i.“ d.o.o. i opt. P. T. naložena isplata navedenih iznosa u korist Državnog

proračuna Republike Hrvatske u roku od petnaest dana od pravomoćnosti presude pod prijetnjom ovrhe.

Na temelju čl. 148. st. 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12-odluka Ustavnog suda, 143/12, 56/13, 145/13; dalje u tekstu: ZKP/08) obojica optuženika dužni su naknaditi troškove kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. i 6. ZKP/08 u iznosu 86.319,50 kuna svaki i paušalnu svotu 1.000,00 kuna svaki.

Protiv te presude žalili se državni odvjetnik zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni uz prijedlog da se prvostupanjska presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, podredno da se preinači i optuženike osudi na kazne zatvora u duljem trajanju.

Opt. S. F. je podnio žalbu putem branitelja mr. sc. R. M., odvjetnika iz Z., zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. U žalbi je predloženo ukidanje prvostupanjske presude i vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje pred potpuno izmijenjenim vijećem, podredno da se pobijana presuda preinači i optuženike oslobodi od optužbe.

Protiv presude se žalili i opt. P. T., putem branitelja M. U., odvjetnika iz Z., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Prijedlog je žalitelja da se pobijana presuda „preinači i optužbu odbije“ odnosno optuženik oslobodi optužbe, a podredno da se ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje pred izmijenjenim vijećem.

Državni odvjetnik je odgovorio na žalbe obojice optuženika.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08 spis je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Postupajući prema čl. 475. st. 2. ZKP/08, po zahtjevu iz žalbi državnog odvjetnika i obojice optuženika, sjednica vijeća je održana u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Mirte Kuharić te branitelja obojice optuženih, mr. sc. R. M. i M. U., odvjetnika iz Z., a u odsutnosti uredno izvještenih optuženika.

Osnovane su žalbe državnog odvjetnika, opt. S. F. i opt. P. T. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Iznoseći razloge o utvrđenju kaznene odgovornosti optuženih prvostupanjski sud ne prihvaća postavku obrane da je predmetno „zemljište kupljeno i da je cijena koju su platili formirana za mješovitu namjenu“, odnosno da nije plaćena povlaštena socijalna cijena i da nije bilo nikakvog ograničenja za daljnje raspolaganje zemljištem. Tako sud prvog stupnja utvrđuje da je G. Z. zemljište dodijelio neposrednom pogodbom upravo radi izgradnje objekta Centra za dnevnu skrb invalidnih osoba, dakle radi točno određene namjene te da su Ugovorom od 3. rujna 1996. određene i posljedice postupanja za Hrvatski nanbudo institut (dalje u tekstu: HNI) suprotno namjeni radi koje je zemljište na taj način i pod tim uvjetima dodijeljeno u vlasništvo. Daljnjom analizom dokumentacije i personalnih dokaza zaključuje

da su optuženici poduzimali radnje potrebne za prijenos predmetnog zemljišta na tvrtku opt. S. F. i na opt. P. T. „svjesni da je zemljište dodijeljeno HNI-u kao neprofitnoj udruzi isključivo sa svrhom izgradnje Centra za besplatnu skrb invalidnih osoba, neistinito prikazivajući činjenice članovima Skupštine i prešućujući im svrhu dodijele zemljišta kao i ishoda kredita za realizaciju projekta, a sve u konačnici sa ciljem pribave nepripadne materijalne dobiti“ na što da upućuje i okolnost brzine pregovaranja optuženika oko prodaje zemljišta K. Konačno, za utvrđenje odlučnih činjenica u odnosu na pribavljenu nepripadnu materijalnu dobit sud prvog stupnja se rukovodio građevinskim vještačenjem. Konstatira da su usluge i radovi procijenjeni po vještaku budući nisu predloženi dokazi o plaćanju ni ugovorna dokumentacija, zaključuje da su optuženici imali stvarne građevinske troškove, ali ne prihvaća dio izračuna vještaka za troškove komunalija individualne potrošnje u visini 756.004,00 kuna za koji iznos umanjuje izračun o ukupnom ulaganju optuženih u projekt od 6.359.704,00 kuna. Glede financijskog vještačenja konstatira da se vještak, zbog nedostatka dokumentacije, nije mogao očitovati „u odnosu na postavljeni zadatak“ koji novčani iznos predstavlja stvarni trošak svakog od optuženika, kao i da je nalazom prekoračen nalog suda upuštanjem vještaka u tumačenje izraza „stvarni trošak“.

Državni odvjetnik prigovara takvom utvrđenju stvarnih troškova ulaganja optuženika, tvrdi da se izračun građevinskog vještaka temelji na „određenim pretpostavkama za koje nema nikakve podloge u stvarnosti“, a da su jedini stvarni troškovi iskazani u Sporazumu o prijenosu vlasništva od 11. listopada 2001. (po 520.500,00 kuna, kao u optužnici).

Nasuprot tome optuženici, ustrajući na postavkama obrane da je zemljište pribavljeno naplatnim pravnim poslom, bez povlaštene cijene i ograničenja, sa stvarnom nakanom izgradnje objekta mješovite namjene, kritiziraju utvrđenja i zaključke suda prvog stupnja upirući na rezultate provedenog građevinskog i financijskog vještačenja uz zamjerke o selektivnoj analizi iskaza svjedoka.

Žalbenim navodima stranaka dovedena je u sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja.

Naime, prvostupanjski sud je gotovo u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje građevinskog vještačenja koristeći ga, prema razlozima pobijane presude, pri utvrđenju „koje su troškove imali optuženici vezano uz sporno zemljište“. Međutim, sadržaj nalaza i mišljenja čini više segmenata, pa tako analizu, time i dodatno pojašnjenje karaktera dokumentacije koja je nedvojbeno od strane optuženih predavana nadležnim službama zagrebačke gradske uprave, što je od značaja za ocjenu obrane optuženih i ispravnost zaključka o namjeni objekta-građevine za čiju izgradnju je zemljište i dodijeljeno HNI. Ovo tim više što sud prvog stupnja u odnosu na tu spornu činjenicu „nije posebno cijenio iskaz svjedoka Ž. U.“ koji je ispitan u ponovljenom suđenju što se osnovano prigovara u žalbama. Prema nalazu i mišljenju vještaka, iz tehničke i građevinske dokumentacije (lokacijska i građevinska dozvola) „očito je da je namjena građevine mješovita“ i da su „mješovitu namjenu građevine gradski službenici ...uzeli u obzir pri izračunu naknade za zemljište, a na temelju programske skice koja je sastavni dio lokacijske dozvole.“

Nadalje, za sada je dvojbena i argumentacija suda prvog stupnja o neprihvatanju dijela nalaza i mišljenja građevinskog vještačenja u odnosu na „troškove komunalija individualne potrošnje“. Sud prvog stupnja se oslonio na dopis G. Z., Ureda gradonačelnika,

da troškovi komunalija nisu plaćeni te da je izdana suglasnost investitoru da sam financira i izgradi objekte i uređaje komunalne individualne potrošnje. Premda je vještak na raspravi naveo da nije provjerio jesu li zaista plaćeni troškovi komunalija individualne potrošnje, ostalo je nerazjašnjeno ima li sadržaj navedene isprave, pribavljene nakon ispitivanja vještaka, utjecaja na sporni izračun u kontekstu tvrdnje optuženih o opsegu izvedenih radova i vrijednosti izvedenih priključaka, dakle, prema obrani, stvarno izvršenim ulaganjima u iznosu 756.004,00 kune. Pored toga, sud prvog stupnja nije vodio računa ni o daljnjoj korekciji izračuna vrijednosti ulaganja kako proizlazi iz dijela nalaza i mišljenja financijskog vještaka temeljenom na podacima i korekciji građevinskog vještaka.

Iznesene manjkavosti dovode u sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, poglavito imajući na umu polaznu postavku suda prvog stupnja o stečenom vlasništvu zemljišta isključivo u svrhu izgradnje objekta za dnevnu skrb invalidnih osoba, dakle da je dodijeljeno s humanitarnom svrhom i postupanju optuženih protivno istome u cilju pribavljanja znatne koristi. Isto tako, sadržaj izvedenih dokaza ozbiljno dovodi u sumnju pravilnost utvrđenja visine troškova koje su optuženici imali vezano uz predmetno zemljište što je od značaja za pravilnu ocjenu obrane optuženih opovrgavanjem optužbe o višestrukoj pribavljenoj koristi, s tim u svezi i zaključku o krivnji te posljedično mjeri oduzimanja imovinske koristi.

U ponovljenom postupku, u kojem stranke mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze, prvostupanjski sud će ponovno izvesti sve dokaze koje će pažljivo i temeljito ocijeniti pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, vodeći računa da ponovnim ispitivanjem vještaka razjasni nedoumice na koje je ukazano ovom odlukom. Nakon toga će donijeti novu, pravilnu i na zakonu osnovanu odluku koju će obrazložiti u skladu s čl. 459. ZKP/08.

Slijedom navedenog trebalo je, na temelju čl. 483. st. 1. i čl. 484. st. 1. ZKP/08, odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

Zagreb, 10. svibnja 2016.

Zapisničar:
Maja Ivanović Stilinović, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.